

УДК 378.14

РОЛЬ СИНЕРГІЇ У ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

*Деділова Т. В., к.е.н., доцент,
dedilova@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Сучасна вища освіта знаходиться в постійному процесі трансформації та розвитку. Зростання обсягів інформації, швидкі технологічні зміни та зростаючі вимоги до кваліфікації фахівців вимагають постійного удосконалення методів і засобів навчання та організації знань у вищій освіті. Одним із ключових напрямків цього удосконалення є застосування синергетичних засад.

Синергетика вивчає взаємодію елементів у системі, де цілісність системи не обов'язково визначається сумою окремих її частин. Замість розділення навчальної програми на окремі предмети, студентам пропонується комплексний підхід, де вони можуть бачити взаємозв'язки між різними галузями знань. Це сприяє глибшому розумінню матеріалу та розвитку інтегрованих навичок. Таким чином, у контексті вищої освіти, синергетичні засади організації знань стають важливим інструментом для створення ефективних навчальних середовищ та досягнення найкращих результатів у навчанні та дослідженнях [1].

Однією з основних синергетичних засад є міждисциплінарність. Забезпечення інтеграції різних наукових дисциплін дозволяє студентам отримати більш глибоке розуміння предмету та розвинути більш широкий спектр навичок. Використання міждисциплінарного підходу у навчанні сприяє формуванню гнучкості мислення та розвитку креативності. Співпраця між різними факультетами та викладачами дозволяє створювати нові курси та програми, які відповідають сучасним викликам та потребам ринку праці. Такий підхід допомагає студентам отримувати комплексні знання та навички, необхідні для успішної кар'єри.

Ще однією перевагою синергічності є активне навчання. Сучасні техніки та методи активного навчання, такі як метод проектів, дискусійні групи, рольові ігри тощо, дозволяють створити учасникам навчального процесу сприятливе середовище для власного навчання та

взаємодії. Активне навчання сприяє залученню студентів до самостійного пошуку знань, аналізу та обговорення інформації.

Також важливим синергетичним аспектом є використання інноваційних технологій у навчальному процесі. Застосування сучасних ІТ-засобів, віртуальної реальності, онлайн-платформ для навчання дозволяє зробити навчальний процес більш доступним, цікавим та ефективним для студентів. Вони дозволяють створювати інтерактивне та залучаюче навчальне середовище, де студенти можуть досліджувати, вирішувати складні завдання та співпрацювати у віртуальних командних проєктах.

Синергетичний підхід також передбачає постійне оновлення та адаптацію освітніх програм до змін у суспільстві та технологіях, що дозволяє системі вищої освіти залишатися актуальною та конкурентоспроможною, забезпечуючи студентам необхідні знання та навички для успішної кар'єри.

До інших синергетичних принципів можна віднести також розвиток критичного мислення, сприяння творчому підходу до вирішення проблем, підтримку колективної роботи та співпраці між учасниками навчального процесу. Шляхом поєднання різних методів навчання, використання інтерактивних методів та застосування інноваційних підходів, система вищої освіти створює умови для розвитку унікальних талантів та ідей студентів [2].

Таким чином, застосування синергетичного підходу у організації знань в системі вищої освіти дозволяє не лише покращити якість навчання, а й підготувати студентів до викликів сучасного ринку праці та активного громадянського життя. У цілому, синергетичні засади організації знань у системі вищої освіти сприяють створенню гнучкого, інтегрованого та ефективного освітнього середовища, де студенти отримують не лише знання, але й розвиваються як особистість. Отже, такий підхід сприяє створенню університетів, які є центрами академічного, культурного та інноваційного розвитку.

Література:

1. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / за ред. П. Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. 444 с.
2. Костишина Т., Степанова Л., Студенець В. Синергія освіти, практики та науки в контексті забезпечення ефективності трудової діяльності. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2020. Вип. 25. С. 108-114. DOI: 10.35774/rarrpsu2020.25.108.